

A Nagy Fagy

Rosszul aludtam. Mondjuk, már az is szerencse, hogy egyáltalán tudtam aludni a félelemtől, az meg, hogy fel is ébredtem, még nagyobb.

Első dolgom volt mind a húsz ujjam megmozgatni. Ha ez megy, akkor nincs gáz. Sikerült, egyik sem tört le.

A vastag bundák és kabátok ma este sem hagytak cserben. Tüzet nem gyújtok, túlságosan feltűnő dolog a füst, és vannak, akiknek nem kellene tudni, hogy én ott vagyok, ahol vagyok. Meg is szoktam már a táncoló lángnyelvek látványának hiányát, bár az emlékeimben még elevenen él az égő fa pattogása, vagy a kályhából kicsapó széngáz bűze. Évek teltek el úgy, hogy nem láttam tüzet, és az elmémben már úgy eltorzult a képe, hogy a lassan lobogó láng finoman puha, ölelő karrá vált.

Amúgy sem kell a tűz, enyhülőben a tél, a havazás elállt, nem gyorszik tovább az így is több mint egyméteres hó (és ez még nem is a legmagasabb). Hamarosan harminc–negyven centisre csökken a hótakaró magassága, amint beköszönt a nyár.

Nyár, centi, számok – egy megbukott civilizáció emlékei. Én is csak azért emlékszem rájuk, mert elég öreg vagyok ahhoz, hogy emlékezzek még a Nagy Fagy előtti időkre.

Amíg nem jött a hó, a Nagy Fagy, addig jó volt. Persze, akkor azért sírtunk, mert háborúk meg betegségek s a többi. Aztán a hideg lerohant bennünket. A sok fegyver és védelmi rendszer, a méregdrága kütyük, a ravasz bel- és külpolitika, a kusza és átláthatatlan bürokrácia, a nagy gondolatok olyan dolgokról, melyek nem is biztos, hogy léteznek, a népeket egymás ellen fordító eszmék, hitek és vallások – ezek mind tehetetlenek voltak a Nagy Faggal, a gyilkos téllal szemben.

Gyors Fagynak is nevezem, alig egy hét alatt esett le majd egy méter hó, néhol még később is gyarapodott. A bak- és a ráktérítőig ér a hó, az egyenlítőnél talán meleg van – talán. Emlékszem, hogy meg akarták szer-

vezni a délre vándorlást, de nem volt rá idejük. Milliók haltak meg világszerte már az első héten. A fagyhalál volt a legáltalánosabb (senki sem számított rá, épp a globális felmelegedéssel ijesztgettek minket, erre tessék!), a távfűtés begörcsölt, a tüzelőanyag gyorsan fogyott, akárcsak az élelem. Senki nem adott senkinek az ennivalójából, mindenki úgy volt vele, hogy a túlélni akarás és az emberségesség nem fér össze. Aztán (alig egy-két hét múlva) feltámadt az emberekben az az ősi gonosz, ami folyton csak rágta a fülüket, hogy „vajon mi az, ami miatt neki is enni kell, sőt, élni?” Kezdődtek hát a csetepaték – a fosztogatások addigra már rég lecsengtek, nem volt mit lopni. Ember embert ölt akkor, amikor inkább törődött volna azzal, hogy ne fagyjon halálra. A kannibalizmus ősi és gusztustalan szokása újra populáris lett.

Egy hónappal azután, hogy a Hideg ránk támadt, a városok szinte teljesen elnéptelenedtek. A kormányunk ennél is hamarabb adta fel: „Felszólítjuk a lakosokat, hogy húzódjanak fagyvédett helyre, és gondoskodjanak élelemről” – burkolt üzenet, hogy az állam vezetői (akiknek az lenne a tisztjük, hogy a mi érdekünk szerint cselekedjenek) tesznek rá, hogy mi lesz velünk, nekik bunkereik vannak több évre elegendő száraz élelemmel.

Sokan elindultak délre. A legtöbbje később visszajött, jó páran eltűntek (egyenlő a fagyhalállal). Ki tudja, lehet, hogy nem mind halt meg, lehet, hogy volt, aki át tudott kelni a befagyott Földközi-tengeren.

Már felkeltem. A rejtekhelyem bejáratánál állva nézek szét. A szél hordja a havat, dűnéket és buckákat halmoz, lábnyomokat tüntet el, tájakat formál. A szél a Nagy Fagy legnagyobb harcosa, a szél, amely borotvaként cirógatja a bőröm, és fűrészmódjára vágja a csontom. A rejtekem, egy nem túl nagy hóbarlang, jól védett tőle, itt *csak* hideg van. A napszemüveg, amelyet úgy találtam valamelyik üzletben, elengedhetetlen dolog – a hó még borús időben is fejfájdítóan fényes, ha pedig a nap is kisüt, akkor a csukott szememet is bántja. A másik fontos kellék a szakáll és a hosszú haj, ami valamennyire véd a széltől és a hidegtől. A fagynak hála nem baj, hogy nem bírom rendszeresen tisztán tartani sem a hajam, sem a szakállam, ilyen hidegben úgysem élnek meg a tetvek.

Éhes vagyok. Vagy bemegyek a közeli fenyvesbe fagyott állattetemeteket keresni, vagy a múltkori zsákmányom maradékával érem be. Energiatakarékosan kell döntenem, inkább eszem azt, amim van.

Írni kezdek. A közeli városban találtam egyszer egy boltot, egy papírboltot. Eredetileg táskát kerestem, gondoltam, az biztos van még. Meg-

döbbsentem: a bolt érintetlen volt. Nem hogy nem fosztották ki, de még a kirakatot sem bántották (mondjuk, mert javarészt eltakarta a hó). Odabent minden a helyén volt. Egy csomó füzet, ceruza, toll, mindenféle írószerszám és anyag, amivel és amire nyomot lehet hagyni. Mert ez a célom az írással (ami láthatóan egyedi, tekintve a bolt állapotát), hogy nyomot hagyjak, hátha majd elmúlik a Nagy Fagy, és újrakezdődik minden, és hátha lesz, aki olvassa a betűim, érti a szavaim. Krónikát próbálok írni (sosem volt tehetségem, nem is vagyok teljesen biztos abban, hogy mi is az a krónika), hogy legyen, ami emlékeztet majd arra, mik voltunk, akár követendő, akár elrettentő példák.